

Många personer med funktionsnedsättning måste låna pengar av närstående för att klara sin vardagsekonomi. "Det tär på psyket att regelbundet behöva ta emot eller låna pengar för att kunna betala för sådant som andra tycker är självklart", skriver Rasmus Isaksson, förbundsordförande för DHR.

Ungefär en tredjedel av de som svarat på DHR:s regionala medlemsenkät om ekonomi uppger att de någon gång under det senaste året har varit beroende av en närstående för att klara en viktig utgift. De har fått pengar, eller har fått låna pengar, för att till exempel köpa mat eller betala en räkning. Samma andel säger att de någon gång under det senaste året har tvingats avstå från något nödvändigt på grund av dålig ekonomi. Det kan exempelvis handla om att de låtit bli att hämta ut receptbelagda läkemedel från apoteket eller avstått från att betala hemförsäkringen eller något annat angeläget.

Över hälften uppger att ekonomin går runt, men att de inte har några marginaler. Bland dessa finns även personer som säger att de ibland går back.

DHR:s regionala undersökning gjordes våren 2020 och omfattade ett par hundra medlemmar i Västerbotten och Norrbotten. Svarefrekvensen var cirka 44 procent. Vi har dock anledning att tro att resultatet skulle se likartat ut även om undersökningen skulle omfatta många fler i övriga landet. Att människor med funktionsnedsättning ofta lever i fattigdom är nämligen inget nytt, det har klargjorts i en rad utredningar och rapporter under lång tid. En av de senaste gjordes av Socialstyrelsen och presenterades i mars 2020. Den visar att den ekonomiska utsattheten bland personer med funktionsnedsättning ökar och att fler i denna grupp får försörjningsstöd, jämfört med tidigare år. Riksförbundet FUB:s rapport "Fångad i fattigdom?" från 2019 visar samma sak: personer med funktionsnedsättning med aktivitets- eller sjukersättning fortsätter att tappa i köpkraft år efter år.

En viktig orsak till fattigdomen är att många av dem som har insatser enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) inte har något jobb eller jobbar deltid. De samlade avgifterna för boende och stödinsatser överstiger den låga inkomst de har och varje liten utgift måste övervägas noga. Många anhöriga tvingas bidra ekonomiskt och den som inte har någon närstående som har möjlighet att stötta ekonomiskt kan hamna i en väldigt stressande situation. Det tär dessutom på psyket att regelbundet behöva ta emot eller låna pengar av närstående. Självkänslan sjunker som en sten och den psykiska ohälsan ökar.

Under pandemin har det blivit tuffare för alla människor att få ett arbete – oavsett om man har en funktionsnedsättning eller ej. Men medan staten har satsat åtskilliga miljoner i stöd till företag och till den del av befolkningen som har jobb men riskerar arbetslöshet, har många människor med funktionsnedsättning fått kämpa på i det tysta. Varken socialförsäkringen eller det kommunala försörjningsstödet är konstruerade för personer som behöver långvarig eller livslång försörjning. Fyrkantiga gränser för sjukersättning (25, 50, 75 eller 100 procent) medför också att människor får svårt att jobba utifrån sin faktiska förmåga. Kanske skulle man kunna arbeta 60 procent istället för 50 och därmed förbättra sin hushållsekonomi. Men i dag går inte det.

DHR anser att det behövs ett tydligare regelverk med ett skydd som garanterar att personer med sjukersättning har kvar en skälig summa varje månad när avgifter och hyror är betalda. Vi vill därför:

- Att sjukersättningen ska följa allmän lönenivå och höjas med samma procentsats som det avtalats om i de årliga kollektivavtalsförhandlingarna.
- Att sjukersättning inte ska beskattas hårdare än andra inkomster.
- Att gränserna för sjukersättning ska bli mer flexibla (i dag 25, 50, 75 eller 100 procent).

Rasmus Isaksson, förbundsordförande, DHR - Delaktighet, Handlingskraft och Rörelsefrihet